

Izhaja vsaki četrtrek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Neprankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1:50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Kokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Naročnino in naznaniila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v toba karnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdievem te-kališču nasproti me-stnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petil vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Kolektivna ali skupna last.

Socijalisti pojejo lepo pesem, da je treba namreč odpraviti zasebno last in uvesti kolektivno in skupno. Zasebna last jim je tatvina. Vsa pozemeljska dobra mora država/oblast na enake dele razdeliti. To bi bilo kajpada vsem, ki so obožali, zelo prijetno. Vse veselje pa bi trajalo le nekoliko časa, ker lenuhi in zapravljivci bi zopet obožali. Treba bi bilo zopet deliti! S takimi nauki žanjejo socijalisti v zborih nemaničev in nevednih delavcev viharna pritrdjevanja, toda treznomislemu ljudstvu ne bodo mogli tega nikdar dopovedati. Zdravi razum pravi, da je to nemogoče.

Socijalisti se sklicujejo celo na prve kristjane in pravijo, da so pač ti morali voditi, kaj je Jezus učil. Prvi kristjani so bili vkupe in vse, kar so imeli, je bilo vseh. Lastnine in premoženje so prodajali in so od tega delili vsem, kakor je kdo potreboval.

Toda iz tega ne sledi, da je zasebna lastnina po Jezusovem nauku nedovoljena in protinaravna. Prvi kristjani so delali to prostovoljno in iz goreče ljubezni do bližnjega. To nam potrjujejo zgodbe o prvih kristjanih. Neki mož, Ananija po imenu, je se Safiro, svojo ženo, prodal njivo in je pridržal nekoliko njivine cene z vednostjo svoje žene in je prinesel en del in k nogam apostolov položil. Peter pa je rekel: Ananija! Zakaj je skušal satan tvoje srce, da si lagal svetemu Duhu in pridržal nekoliko njivine cene. Ali bi ne bila, ko bi jo bil obdržal, tebi ostala in prodana ali ni bila v tvoji oblasti? Nisi lagal ljudem, ampak Bogu!

Ta izglede iz zgod prvih kristjanov pojasni vse. Kar so prvi kristjani delali, je tudi nam dovoljeno, a ni po nobeni

*) Dejanje apostolov V.

postavi zapovedano. Iz tega sledi dalje, da se vsak čas lahko združimo z drugimi v društvo in odstopimo svoje lastninsko pravo društvu, kot celoti. Odpovemo se lahko tudi prava pridobivati novo lastnino za svojo osebo. To lahko storimo, ko upamo, da z združenimi močmi lažje dosežemo kak namen. Vsak čas pa se lahko še skupnim sporazumljenjem razdružimo.

Kolektivno last si vsiljujemo torej prostovoljno. Do tega imamo naravno pravo, kakor imamo naravno pravo pridobivati si zasebno last. Človek je namreč svoboden v razvijanju svojih zmožnosti in v svojem delovanju, dosledno tudi svoboden v pridobivanju lastnine. Po naravnem zakonu moramo si torej svobodno pridobivati si lastnino ali sami za-se ali skupno z drugimi za društvo kot celoto, če nam to bolje kaže. O tem ni dvoma, saj je človek po svoji naravi ne samo neodvisno razumno bitje ampak tudi družabno bitje, t. j. bitje, ki je namenjeno, da živi in deluje v človeški družbi.

Take zveze, v katerih vlada kolektivno pravo, so razni cerkveni redovi, cerkev glede cerkvenega premoženja, država glede državnega imetja, občina glede skupnih še ne razdeljenih posestev, družina itd. Take zveze imenujemo moralne osebe. Te upravljajo skupno lastnino in si pridobivajo novo lastnino kakor bi bili vsi njeni udje le ena oseba. Jemati tem zvezam, ki so moralne osebe, lastnino, je prav taka pregreha, kakor jemati jo zasebnikom.

Konfiskacija cerkvenega premoženja in premoženja cerkvenih redov je tatvina! S tem se gazi naravno pravo v blato!

našla pod vzglavjem očetovim; izročam ga vam, da ne pride drugim v roke“.

„Ali je moj oče govoril kaj z Vami o tem ključu“, vprašal je Patrik.

„Ne, gospod, od onega trenutka, ko je prišel dukovnik, nisem bila več pri bolniku!“

„Dobro“, odvrnil je Patrik, „še nekaj: blagovolite naznaniti stolnemu župniku, naj uredi stvari tako, da bo pogreb mojega očeta kolikor mogoče sijajen!“

„Bom že poskrbel!“ S temi besedami je zapustila postrežnica sobo.

Tri dni pozneje so se vršili obredi pogrebni za rajnim bankirjem z največjo sijajnostjo. Tega večera sedela sta brata skupaj, potrta od velike žalosti. Četudi je bilo le malo časa poteklo po pogrebu, pisali so vendar listi že o vsaki podrobnosti, in Hari je bil zatopljen v to berilo. — Končavši, obrnil se je k svojemu bratu, kateri je žalosten in zatopljen v svoje temne misli gledal skozi okno. — „Patrik“, ga je nagovoril, „si li videl pri pogrebu duhovnika, ki je bil pri našem očetu?“

„To je čudno, Hari“, odvrnil je Patrik; „isto vprašanje sem ti hotel zastaviti jaz ta hip. Ne, bilo ga ni med drugimi duhovniki, ki so spremljali njegove ostanke. Ko bi bil navzoč, videla

Liberalni učitelji - častna straža socijalnega demokrata Kopača*).

(Konec.)

Kopač je na shodu pri Rebku zadosti jasno razvil socijalno-demokratski program, ki je boj zoper vsako višjo oblast. Cesarja seveda ni napadal, pač pa se je, kakor se je nekdo lepo izrazil, dotikal cesarjeve suknje, poudariti se je pa le ni upal.

Ljudski učitelji, ki so bili na shodu, so s svojim nastopom odobraval socijalno-demokratska načela. Nobeden izmed navzočih učiteljev ni oporekal ali kazal nevolje. Ker pa je nadučitelj Medvešek kot zastopnik 6 navzočih učiteljev govoril na istem shodu v istem hujskajočem duhu kot Kopač, ter se je tako ljudstvu predstavil kot somišljenik Kopačev in ker se to ni zgodilo slučajno, ampak dobro premišljeno, zato so vsi navzoči učitelji s krivi Kopačevega združbarstva in so soodgovorniki za vse posledice mokraške hujskarije.

Delovanje nekaterih učiteljev na Vipavskem je že davno smrdečo po socijalni demokraciji. V križki občini se še dobro spominjajo, kako je pred 6 leti eden izmed klope širil mokraške spise, kakor „Kristus prvi socijalni demokrat“ in druge. Zdaj pa so očitno pokazali, da se bratijo z mokrači. Brejski učitelj Mužina je že na prvem Kopačevem shodu pri Rebku odkril Kopaču svojo ljubezen. Zagotavljal mu je, da mu stoji na strani s svojim delovanjem: „Učiteljski stan je delavski stan, tudi mi učitelji smo delavci in trpin, prosimo, da nas podpirate, kar je v vaši moči, saj vam je znano, kako jaz držim z avas, ter sem tudi naročen na vaše časnike, in

*) Za zadnjo štev. došlo prekasno. Ur.

bi ga gotovo, ker njegove visoke postave in njegovega markantnega obličja ni mogoče pozabiti tako lahko!“

„Kak vzrok ga je pač zadržal, da se ni udeležil pogreba“, vprašal je Hari; „po moji misli, bi se bil moral oni, komur je izročil oče ustanovitev sirotišča, čutiti obvezanega za udeležbo!“

Patriku je padla v tem hipu grozna misel v glavo ali vsaj mnogovrstne sumnje.

„Hari“, rekel je, „neka čudna sumnja, katera mi je padla v glavo, me vznemirja. Vidi, naš oče mi je ukazal malo trenutkov pred svojo smrtjo prinesiti 20.000 dolarjev, katero je velel zakleniti v svojo miznico, ključ pa dejati pod vzglavje!“

„To je čudno“, odvrnil je Hari, „a kje je ostal ključ?“

Patrik mu je povedal, da mu ga je prinesla postrežnica takoj po smrti očeta.

„Si li pogledal, če je svota še tam?“ vprašal je Hari.

„Dozdej še ne, idiva pogledat!“

Z največjo radovednostjo in vznemirjenostjo sta odprla miznico in pušico, v kateri je bil shranjen denar. Bila je — prazna!

(Dalje pride.)

sem, kar mi je bilo mogoče časnike tudi drugim oddajal.“

Res odkrita in dragocena izpoved vrlega Mužine, ki je bil zaradi širjenja socijalno-demokratskih spisov že v disciplinarni preiskavi, pa se je znal takrat pošteno izrezati, kakor se spodobi poštemu vzgojitelju mladine.

Zato se pa tudi rudečkar Kopač neizrečeno veseli učiteljskega pobratimstva, ter prerokuje v št. 2. „Rudečega praporja“: „Ta shod ima veliki pomen za prihodnjo politično akcijo“ in hvaležno kliče: „Goriškim učiteljem pa za njihovo neumorno delo, kličejo proletarci, vrli naprej!“ Mi pa kličemo vipavskim hujskajočim učiteljem; „Halt! bis da und nicht weiter, kamen die schwedischen Reiter!“

Socijalna demokracija je boj zoper vsako oblast, ki je od Boga, bodisi duhovska ali svetna. Učitelji so po svoji službi vzgojitelji naše mladine in stariši so po postavi primorani svoje otroke izdajati takim ljudem in jih morajo zato še sami plačevati! Duša vsake vpešne in koristne vzgoje je spoštovanje oblasti. Ako se omaja veljavo javnih oblasti, tedaj je v nevarnosti ves ljudski blagor, ki izvira iz družabnega življenja, onemogočen je razvoj človeške družbe k boljšemu napredku. Kdor se dobrika človeškim strastem, dela iz človeka krvoločno bestijo, ki je pripravljena napasti bližnjega, ako terjajo to njegove zasebne koristi. V takem duhu vzgaja socijalna demokracija svoje pristaše.

Resnično, država ne nastavlja učiteljev za to, da bi izpodkopavali veljavo oblasti; tudi stariši ne plačujejo šolskih naklad za to, da bi učitelji njihove otroke napeljavali k nepokorščini in upornosti. Učitelji, ki se bratijo z mokrači in hujskajo odraslo k zaničevanju oblasti, so

O glagolici*)

I.

Z odlokom, ki ga je 5. avgusta 1898 sv. kongregacija obredov naslovila na goriškega, zagrebškega in zadrškega cerkv. vladiko, in ki ga je Leon XIII. potrdil z naročilom, da se ga tudi povsod natančno držijo, je bila urejena liturgična raba staroslovensčine v onih škofijah, oziroma župnijah, ki so se je postavno poslužovale; istotako je omenjeni odlok uravnavel razmerje staroslovensčine do latinščine, ki je tudi v rabi v imenovanih škofijah — seveda na podlagi pravno obstoječih načel in liturgičnih predpisov. — S tem odlokom, izdanim od oblasti, ki ima izključno pravico urejevati vse, kar spada k privatnemu in javnemu bogoslužju — tedaj pravovelnim odlokom, se je nameravalo ustaviti agitacijo prijateljev in neprijateljev staroslovensčine, agitacijo, ki so jo oboji razvijali večkrat bolj iz političnih, ne vselej poštenih namenov, kakor pa da bi hoteli pospeševati cerkvene koristi. Poslednje je tudi vzrok, da je stvar zašla na krivo pot, ki je cerkvenim koristim zelo škodljiva in po kateri ne bo mogoče do uspešne ter pri-

*) O tem vprašanju je dobil list „Waterland“ iz Dalmacije obširen dopis. Posneti bomo iz tega glavne misli.

LISTEK.

Žrtva spovedne tajnosti.

Zgodovinska povest.

Spisal Ivan Meziniec.

(Dalje.)

Uro pozneje sedel je Patrik v eni svojih sob in plakal; ni ga bilo sram teh solza, saj je ljubil po svoji naravi očeta najtopleje. Vedno znova so mu prihajale v spomin besede umirajočega: „Sijaj in sreča mineta, pravi mir srca se vdobi le z Bogom in v Bogu!“ Ali je res tako? vprašal se je sam pri sebi. O, tako je! Celo svojo življenje se je trudil oče, da bi si nagromadil bogastev in pridobil sloveče ime in zdaj leži tam blede in mrzel, in vso njegovo slavo je strla smrt. Od vsega njegovega bogastva mu ne ostaja nič, kakor dragocena pušica, katero si je zgovoril. In po smrti, ali bo kaj drugega, kaj, kar presega vse pozemeljsko? In ako je v resnici kaka večnost, kakor sploh govore, večnost z večnim pokojem ali neskončno kaznijo, moralo bi se pač življenje tako urediti, da bode vselej srečno.

Take so bile misli Patrikove, težeče njegovo srce. Šum na vratih ga je prekinil, da se je otresel teh vznemirjajočih misli. Bila je postrežnica, katera mu je rekla poslavljaje se: „Nekak ključ sem

ljudi zmožni v šoli otrokom vcepiti upornega duha.

Ali vedó učitelji, ki so se aktivno udeležili mokrškega shoda, da je vodja socialne demokracije Bebel v nemškem državnem zboru javno izpovedal program ali namen socialne demokracije z besedami: „Kaj je treba še le dokazovati, da je socialna demokracija v svojem bistvu republikanska, socialna in brezverska. Mi hočemo v političnih rečeh republiko, v gospodarskih družabnost, v tem pa, kar danes imenujemo vero, ateizem t. j. brezbožnost“?

Ako učitelji to vedo, česar bi mi ne smeli dvomiti, ker oni imajo vso učenost v mezinu, tedaj niso več sposobni vzgojevati otroke versko-nravno in postavljati jim podlago, da bodo enkrat prida ljudje in državljani, kakor zahteva § 1. avstrijske šolske postave. Kako se taki učitelji še drznejo zahtevati za tako vzgojo povišanje plač? Tedaj hočejo po Kopačevem receptu prisiliti državo, da jim bo za tako domoljubno delovanje zboljšala plače.

Krščansko misleči učitelji, ki vestno izpolnjujejo svoje dolžnosti, so pač vredni zboljšanja plač, kar je sam naučni minister pl. Hartel priznal deputaciji tirolskih krščansko-mislečih učiteljev dne 14. februarja l. l. rekoč: „Priznati se mora, da je prizadevanje katoliškega tirolskega učiteljstva glede zboljšanja plač popolnoma pravilna in iz njihovih zahtev ne odseva tisti nemirni duh, ki se je žalibog drugod pokazal“. Tisti nemirni duh pa odseva v javnem delovanju našega liberalnega ali socijano-demokratskega učiteljstva, kar so že spričale tudi zadnje volitve. Država pa naj jim še poviša plače, da bodo lože razdrali temelje države, veljavo javne oblasti.

Ako pa ti naši učitelji ne poznajo programa in namena socialne demokracije, tedaj naj ostanejo doma, in naj se nikar ne vsiljujejo ljudstvu za voditelje; ker kdor ne pozna namenov in načel raznih političnih strank, je slep; ako pa slepec slepca vodi, tedaj oba v jamo padeta.

V izgovor učiteljev, ki hočejo na Vipavskem zvonec nositi, sodimo, da ne poznajo načel, ki vodijo delovanje raznih strank, zato naj jim Bog greh odpusti, ker ne vedo, kaj delajo. Ako pa vendarle zatrjujejo, da vedo, kaj delajo, in jim niso všeč, ne katoliška, ne liberalna, ne socijano-demokratska načela, ampak samo njih lastna domišljavost in si iz vseh raznih načel izbirajo le tista, ki jim v tem hipu obetajo izpolnitev njihovih vročih želj, tedaj zaslužijo po pravici ime političnih nihilistov.

Vipavcem pa, ki imajo dobro voljo, povemo, kar je septembra 1893. pisal socijano-demokratski nemški časnik „Vorwärts“, kar dobro pojasnjuje delovanje vseh sovražnikov krščanskega ljudstva: „Treba je paziti, da se naša stranka ne pripravi v slabo ime s tem, da se kmečkemu ljudstvu ne govori o materijalizmu in ateizmu (brezbožstvu); to bi bil slabo premišljen volilni načrt. Ne takol! Treba je namreč duhovščino napadati in do-

lične rešitve, ki je tako važna v duhovnem in verskem pogledu.

Opiraje se na uradne listine, ki se pečajo s postankom ter zgodovinskim in pravnim razvojem privilegijev, je sv. stolica pred vsem določila, da je to realen, ne pa personalen ali naroden privilegij. Nato daje odlok navodilo, kako naj se dožene pravni obstanek privilegija v župnijah; naposled pa podaje še pravila, po katerih naj se privilegij rabi, oziraje se tudi tu na veljavna načela, liturgične predpise ter na latinski jezik, ki je po teh krajih tudi v navadi.

Kongregacija obredov tega tako redkega in dragocenega privilegija ni le pripoznala, v novič potrdila ter postavno uredila, ampak je tudi poskrbela, da ga ne bo več mogoče popustiti in da ne pride iz sličnih vzrokov več iz rabe, kakor se je bilo to zgodilo v II. polovici preteklega stoletja. Pridržala si je pa izrecno razsodbo v slučajnih sporih glede dejanskih razmer in okoliščin.

Sv. stolica je izdala oni odlok zaradi tega, ker so se po eni strani pristaši glagolice pritoževali, da se privilegij ni razširil na vse kraje, po katerih se govori hrvaški jezik in so imeli za nasprotnike glagolice vse tiste, ki so se v to poklicani trudili urediti rabo privilegija po liturgičnih predpisih; po drugi strani pa, ker so se nasprotniki upirali zopetni upeljavljati glagolice v onih krajih, v ka-

kazovati, da je duhovščina in vera vse kaj drugega. Na ta način smo prodrli na Gorenjem Bavorskem“.

Da, dal V motni vodi se lovijo ribe; v zmešnjavi tatovi najlažje izvršujejo svoje roko delstvo. Zato naj se tudi na Vipavskem zjasni! Krščanska načela naprej!

Politični pregled.

Naš cesar v Budimpešti. — Naš cesar se poda začetkom meseca februarja v Budimpešto, kjer ostane baje dva meseca.

Avstrijska delegacija. — V soboto 16. t. m. je proračunski odesk avstrijske delegacije odobril redni proračun. Proti so glasovali jugoslovanski in češki delegatje.

Poljski jezik na drž. pravn. na Poljskem. — Iz Lvovaseporočja, da je min. predsednik, kot voditelj pravosodnega ministerstva doposlal vsem državnim pravnistvom na Poljskem naredbo, s katero jim nalaga, da se morajo posluževati poljskega kot notranjega uradnega jezika napram višjim sodnim inštancam in pa posebno višjemu deželnemu sodišču v vseh onih slučajih, ki so se razpravljali v prvi inštanci v poljskem jeziku. S to naredbo se je dr. Körber zopet prikupil Poljakom, in nadejajo se, da se poljščina uvede v najkrajšem času kot notranji uradni jezik tudi na policijskih oblastnih in na železnicah. Naj nastopi dr. Körber to pot tudi na Češkem, pa odpravi češko obstrukcijo.

Pravica pri madjarskih sodiščih. — Kakor znano, je vsako leto obsojenih po več slovaških rodoljubov in urednikov vsled „veleizdajstva“ popolnoma po nedolžnem na težke ječe in ogromne denarne kazni. Pred par dnevi pa je budimpeštansko porotno sodišče oprostilo žurnalista D. Loranda, ki je v svojem listu poveljčeval umor rajnega ministra grofa Latoura kot junaško delo, šefa generalnega štaba, barona Becka pa je nesramno psoval. V svojem članku je pisal: „Jasno je, da ta vojak (Beck), ki je tako drzen v svoji neomejeni ošabnosti, da se zoperstavi volji celega naroda, skuša dovesti kralja do verolomstva, do nezakonitosti in nevstavnih dejanj. Jasno je tudi, da ta mož zasluži stokrat bolj, da se ga obesi na prvi kol, kakor pa nesrečni Latour, ki je bil le orodje v rokah mogočnih nadvojvodij. Rabeljev posel ni lep posel, a zaklete sovražnike naroda potegniti na kol — mora biti vendar slast“. In ta madjarski žurnalist Lorand je bil radi poveljčevanja zločina in radi psovanja barona Becka zatočen, a je bil pred visoko madjarsko sodnijo v vseh točkah popolnoma oproščen.

Amerika sprejema francoske kongregacije. — Združene države sprejemajo iz Francije izgnane redove. Vlada sama jih podpira. Tako je odpustila vlada na glavni zavod sester de la Charite v Parizu svoto 100.000 frankov, da se poravnajo stroški za preselitev in naseljenje 100 sester v Ameriki. Amerikanci so praktični ljudje, ki znajo ceniti koristi

terih se je opustila iz vzrokov, ki pa niso mogli dokazati, da se je privilegij popolnoma izpodrinil.

Ti in oni so razvijali močno agitacijo. Da bi jo olepšali, oziroma, da bi prikriili pravi povod — svoje strankarstvo — so se obrnili do sv. stolice ter so drug drugega obtoževaje zahtevali stvari, ki so naravnost nasprotovale navodilom in predpisom, po katerih naj bi se tista navodila izvedla. V istem hipu pa so oboji zagotavljali, da so pripravljeni podvreči se naredbam sv. stolice.

Določbe so bile sprejete z nezupanjem. V hrvaških političnih krogih se je pojavilo vznemirjenje, ker je odlok pripoznal privilegij le onim cerkvam, ki so si ga bile pridobile postavnim potom. Pričeli so trditi, da je papež Leon XIII. z bulo Grande munus, s katero je razširil praznik sv. Cirila in Metoda na vse cerkev, razširil za vse slovanske dežele tudi privilegij, čigar postanek izvira od omenjenih svetnikov in čegar veljava se v buli in v odloku pripoznava. A ta trditev nima opore niti v buli sami niti v pojasnilih, ki so jej sledila. Mnogo duhovnikov ni gledé tega vprašanja na čistem. Mnogi so hoteli rajši stopiti pred sv. stolico s kumulativno peticijo, kakor pa da bi bili podvrgli svoje delovanje naredbam, ter tako omogočili njih uredničenje in pomirjenje ljudstva.

usmiljenih sester in pri katerih ni prostost samo na jeziku.

Macedonske zadeve. — Drinopoljsko izredno sodišče je obsodilo že okrog 240 Bolgarov in proglašalo še nadalje krvavo sodbo. Nekaj obsojencev je prišlo pred sodišče iz inozemlja, ker so se na podlagi izjave, da se jim ne bo nič zgodilo, vrnili v domovino. Tako drži turška gosposka svojo obljubo, in naravno je, da vladajo povsod okrog veliki nemiri. Pred nekaj dnevi so stanovci v Malem Tirnovem Hilung-paši v Bitolju naznanili, da nimajo več ničesar, kar bi imenovali svojo last, niti svojih žen. Turški vojaki, ki so tam v garniziji, so izvršili neštevilno zločinov in oskrunili brezštevilno žen in deklet. Doslej ni bil še niti en Turek za svoje nesramno početje kaznovan. Približno pred 10 dnevi pa je bilo pri vasi Jemidže podrtih nekaj brzogajnih drogov, kar so najbrže Turki sami storili, da zvalje krivdo na Bolgare. Zapri so takoj 4 vasčane, 43 drugih pa kličejo pred sodnijo. Ti slutijo nevarnost in hočejo rajši zbežati v gore vkljub ostri zimi in preko meje, da ne pridejo Turkom v roke. — To je nekaj značilnih slik, kako Turčija reformira in zboljšuje stanje macedonskih Bolgarov.

Rusko-japonska vojna. — Še vedno ni povsem izgubljena nada, da bi se Rusija in Japonska mirnim potom ne sporazumeli. Ruski car je baje pri novoletnem vsprejemu japonskemu poslaniku izrazil svojo odločno željo, da bi se spor med Rusijo in Japonsko poravnal brez prelivanja krvi. Istotako se je baje izjavil ruski namestnik na skrajnem Vztoku Aleksijev. Tudi o Japonskem cesarju Mikadu se govori, da je miroljuben. Inače pa se menjavajo v raznih listih poročila bojaželjne in miroljubne struje tako, da si človek nikakor ne more ustvariti pravega pojma o odnošajih, ki vladajo zdaj na skrajnem Vztoku. Nekateri trde, da bi Japonska rada vso zadevo zavekla do spomladi, ko izbruhne v Macedoniji zopet vstaja ter spravi ves Balkan po konci in bode pri tem močno angažirana tudi Rusija. Drugi pa pravijo, da so Japonci spoznali, da bi zdaj proti Rusiji težko več kaj opravili, ko so jo pustili preveč časa, da je zbrala na japonski meji toliko vojnih čet in se še precej pripravila tudi na vojsko na morju. Toraj nič drugega, nego gola ugibanja.

Dopisi.

Iz Mirna. — Preteklo nedeljo se je od nas poslovil dosedanj naš kaplan č. gosp. Francišek Rudič. Deloval je pri nas nek. čez poldrugo leto. Blagemu gospodu kličemo: Bog Vam daj mnogo sreče v Vaši novi službi.

Novega kaplana dobili smo v osebi č. g. Ivana Podobnika, katerega najpristroneje pozdravljamo in mu želimo mnogo sreče. V osebi novega kaplana upamo, da smo vdobili krepko moč za naše „Kat. del. društvo“. To društvo moramo v tekočem letu spraviti k živahnejšemu življenju.

Preteklo nedeljo so imeli pri nas shod socijalni demokratje. Na njem je govoril kajpada znani Kopač. Na ta shod, ki je bil glede udeležbe jako neznaten, ker se je Kopača pri nas že vse naveličalo, prišlo je tudi nekaj naših. Ko si je Kopač privoščil duhovščino in našo listo, so mu začeli naši krepko ugovarjati. Ko je Kopač trdil, da sta „Gorica“ in „Primorski List“ pisala proti zboljšanju učiteljskih plač, začeli so naši klicati: to je lažljivo, to je nesramna laž! Ko je Kopač svoj govor končal, se je oglasil k besedi eden naših, ki je na shodu zbranim pojasnil, da katoliško časopisje ni nikdar pisalo proti zvišanju učiteljskih plač, kakor je Kopač rekel, ampak pisalo je proti temu, da bi učiteljem plače zvišale na troške kmeta, kateri je že tako trikrat na slabšem kot učitelji. Oglasili so se k besedi tudi nekateri Kopačevi pristaši. Govorili so pa take neumnosti, da jih je moral Kopač, katerega so spravili v zadrego, zagovarjati, češ, da so neiskusni. Konečno govoril je zopet Kopač. Rekel je, da bi se veronauk ne smel podučevati v šoli, marveč le v cerkvi. Te Kopačeve besede so provzročile burno ugovarjanje med vsemi zborovalci. Oglasil se je k besedi neki L. Mužič, ki je rekel Kopaču, da se mora podučevati veronauk ne le v cerkvi, ampak tudi v šoli. Pa ne samo v cerkvi in šoli, celo v krčmi sme se podučevati v veronauku. Če sme že Kopač povsod

svoj nauk učiti, zakaj naj ne bi veljalo to tudi glede krščanskega nauka, saj je vendar krščanski nauk nekaj več vreden nego pa Kopačev nauk. Tem besedam je sledilo burno ploskanje, in kar je jako značilno, ploskali so tudi socijalisti. — Naj omenim konečno še nekega cerkvenega pevca, ki se je jako surovo obnašal nasproti našim pristašem, jih suval in psoval. Celo drugi dan sprivil se je tu junak na jednega naših, ter mu očital, da je prišel Kopaču ugovarjat. Govoril je pri ti priliki tudi jako žaljivo o pokojnem papežu Leonu XIII. Tak človek pač ne spada med cerkvene pevce. — Želeti bi bilo, da se vpišejo v „Kat. delavsko društvo“ tudi cerkveni pevci in še mnogi drugi.

Iz Dornberga. — (Dornberške novice.) Gradba železnice skozi vipavsko dolino počasi napreduje; delo zavira vedno deževno vreme.

Delavci pri železnici malo zaslužijo, ker jim vsako drugo dnino vzame dež. To je hudo zlasti za delavce iz tujine, ki so dozdej več zajedli nego zaslužili. Pa tudi domačini težko pogrešajo zaslužka, ker je bila letina slaba.

Koz ali runj se boje tudi pri nas. Na nekem novodošlem Bošnjaku so jih baje opazili. Zato so na praznik Imena Jezusovega sklicali delavstvo v Rihenberg, da jim vcepijo kozo. Dela je bilo za enega zdravnika preveč in so mnogi odnesli še zdrava ramena.

Zdravnika so dobili v Rihenbergu; podjetništvo je osnovalo lastno bolniško blagajno. Zgradi se tudi bolnišnica.

Budin iz Zalošč je prevzel vožnjo vsega gradiva, kar ga dobiva tukajšnje podjetništvo skozi Dornberg. Sklenil je pogodbo za vožnjo z podjetništvom za hrbotom drugih voznikov, s katerimi je poprej snoval nekako združno podjetje za vožnjo. Daje tudi kamenje iz svojega kamnoloma. Delavce in voznike plačuje beraško. Vendar pa toži, da ima izgubo. Verjemi mu, kdor hoče!

Oštarijo, zlasti žganjarno na samoti je postavil naš Budin za čas gradbe železnice. Češ: delavci se bodo tam krepčali. No, delavcem ni noter, saj nimajo še za hrano. Pač pa je tam ob nedeljah pribežališče nerodne mladine. In Budin drži beznico odprto med službo božjo!

Žganje je vzelo pamet in življenje staremu Mihi, ki je nad dvajset let služil na znani krčmi „pri Drežčku“ v Dornbergu.

„Hranilnica in pomočilnica“ v Dornbergu je imela v preteklem letu prometa 46.892 K 19 h. Vložilo se je za 18.320 K 10 h, posodilo pa 18.136 K. Lep uspeh prvega leta. Čast odboru, ki se brezplačno žrtvuje!

Čebelica se je osnovala z „izobraževalnim društvom“. Ta naj bi mladino izpodbujala k varčevanju in naganju malih svot. Izmed šolskih otrok jih je precej, kateri nalagajo — a izmed odraslih mladeničev — dva in izmed deklet — ena! Žalostno!

„Izobraževalno društvo“ prezebuje. Ni čudno. Zima je tu, društvo pa brez strehe! Ta je huda! Bomo videli, če se bo dalo pomagati.

Očeta našega g. župana smo pokopali v soboto. Rajnik je bil blag, vzgleden mož; dosegel je visoko starost. Občinarji so mu izkazali zadnjo čast z obilno udeležbo pri pogrebu. N. v. m. p.!

Iz Boveca. — Bovški trg je v kratkih letih ustanovil mnogo vzajemnih društev, ki so nam kmetom koristna. Najkasneje se je ustanovilo „Kat. politično društvo“. Zadnja leta je imel tolminski okraj potovalnega učitelja g. Ivančiča za poduk v sirarstvu in kmetijstvu. Nekaterokrat je bil tudi na Bovškem, ali od nobene strani ni bilo slišati, da bi bil izvršil kak pouk v sirarnicah. Drugače se zdaj čuje o sedanjem potovalnem učitelju v sirarstvu, g. Josipu Lebanu iz Tolmina. Ta je meseca decembra l. l. podučeval v vsaki mlekarni po dva dni. Hvala se sliši od vseh zadrug, posebno zahvalo mu je izrazila zadruga v Koritnici. Ravno tega delavnega gospoda, Jos. Lebana, ki prime v mlekarnah tudi sam za orodje, so ga nam hoteli odstraniti. — Na shodu v Tolmini, kjer je bilo 23 mlekarških zadrug zastopanih, je eden zastopnikov predlagal, da bi se spisala in izdala knjiga v slovenskem jeziku o poduku v sirarstvu. Gosp. Milan Ivančič je nam obljubil, da jo bo že preskrbel za leto 1903. Vprašamo: Ali se je ta knjiga že izdala? Obljuba dolg dela! Zganimo

se in zahtevajmo ta prekoristni poduk naše panoge. Dandanes žvrgoli knjig in časnikov po svetu kakor v maju hroščev in ta velevažna in prekoristna knjiga o sirarstvu se v naši gorški deželi pogreša kakor zlatni kamen dijamant. — Bovško katoliško politično društvo je sicer po sklepu občnih zborov vložilo prošnjo na c. kr. poljedelsko ministerstvo, da bi bi uvedlo in uredilo v vsakem sodnijskem okraju podučen tečaj za pouk v praktičnem sirarstvu, a to je vse tako mirno zaspalo, kakor mlad otrok, kadar ga v zibel zabljuje in ti sladko zaspi. — Ravno tako, kakor nam, se je godilo posestniku Antonu Fleisu na shodu pri Huberju, kjer je minulo poletje sklical dr. Tuma volilce II. razreda in je omenjeni posestnik na shodu prošil, da naj bi se za sirarstvo kaj več ukrenilo. Na to mu je dr. Tuma odgovoril: V to svrho so že dobili državno podporo kranjski klerikalci. Tako je ostal omenjeni posestnik brez upa in navsela. Jaz pa pristavim, da ako je Kranjska dobila državno podporo, zakaj bi je ne dobila tudi Goriška? Dr. Tumi je, kakor vidite, kinetvalstvo deveta briga, in to smo Bovčani že davno vedeli. — Opominjam vse naše mlekarke zadruge na Goriškem, naj delajo na občnih zbiorih na to, da dosežemo enkrat vsaj to že obljubljeno podučno knjigo o sirarstvu. O vsem se piše, le o sirarstvu nič!

Kmet izpod velikega vrha v Bovcu.

Iz baške doline. — Kadar Mežnarjevemu Francetu kaj smrdi, takrat do enajste — spi. Tako dela tudi sedaj. Že zdavno bi morale biti občinske volitve, a „burger“ in „majster“ nista še nabrusila britve, s katero nameravata svoje verne Jakce še v prihodnje briti brez „zajfe“. — Priprave se delajo na Grahovem velikanske. Oče France je naročil iz Carigrada več sto izvodov macedonskih reform v svrhu zboljšanja gmotnega stanja v baški dolini. Da bi dobila občina te izvede boljši kup, voščil je „kunašini“ očka župan bajš sultanu vesele božične praznike in srečno novo leto v milosti — Muhamedovi. — Delovati bo začel sedaj z vso silo tudi glavni meh kovaške šole „v prevdarku“ na Grahovem. Električni, ki bo meh gonila, bodo napeljali iz Lisca po srabotu v županovo klet. Pihal pa ne bo ta meh iz sebe zrakú, kakor navadni zemski mehovi, ampak — laži, obrekovanja, grožnje; ako pa vse to ne bo pomagalo, začel bo pihljati — medenoladke obljube. Pozor torej, — baška dolina! Napihuje se meh, da skoči ven — greh....

Toda, dragi France, predno prične tvoj meh svoje bridko delo, bi te radi nekaj vprašali. — Povej nam odkritosrčno, ali je res „meh“ požrl onih 200 K, ki so bile prevdarjene, za kovaško šolo? Če je to res, priskrbimo mi komisijo, ki bo ta meh rezala notri do — prevdarka. — Ali je „meh“ požrl tudi potnino, ki si jo še sedaj dolžan izplačati katoliško-narodnim zaupnim možem od deželno-zborske volitve? Naprednjakom si plačal pot nemudoma, našim možem pa še sedaj ne! — V račun si pa to gotovo dejal, kakor že zdavno znaš dostavljati računu neizplačene pobotnice. — Veš kaj! Vsega je enkrat kraj. — Naj piha tvoj meh naprej ali nazaj, mi se njegove sape ne bojimo, ker trdno stojimo; to pa želimo, da bi tebe pihnil enkrat tje kamor spadaš. —

Pojdi, pojdi pihat kašo
Počeni občinski meh;
Da zasije v grapo našo
Solnce spet po mračnih dneh!

Novice.

Imenovanje. — Deželno nadsodišče v Trstu je imenovalo pravnega praktikanta gosp. Josipa Simčiča avskultantom. — Za pristave na finančni prokuraturi v Trstu so imenovani gg. dr. Andr. Benussi, dr. Edmund Puecher in dr. Albert Moscheni.

Glavnim davkarjem v obsežju finančnega ravnanja v Trstu je imenovan davkar gosp. Ivan Rebuta.

Smrtna kosa. — Umrli je na Banjsicah tamoš. učitelj g. Al. Trampuz v najlepši dobi svojega življenja. Naj počiva v miru!

Umrli je v nedeljo 10. t. m. o polnoči obče spoštovana gospa Ana Koren, r. Rakušček, iz Kobarida, so-proga gostilničarja „pri Nemcu“. Po težki

operaciji, ki so jo na nji dokaj dobro izvršili v bolnišnici v Čedadu, se je blaga pokojnica po treh tednih lotila pljučnica, ki ji je ravno tam pretrgala nit življenja v 41. letu njene dobe. Pokopana je bila v torek na pokopališču v Čedadu. Spoštovani rodbini naše iskreno sožalje, blagi pokojnici pa svetila večna luč!

V Cerknem je umrla dne 12. t. m. z Bogom spravljena po kratki hudi bolezn gospa Marija Tušar, po dom. Balantačka, soproga trgovčeva, vzorna krščanska mati in gospodinja, v 50 letu svoje starosti. Občespoštovani Balantačevi družini naše srčno sožalje na prebitki izgubi!

Za „Alojzijevešče“: Preč. g. Iv. Košir 10 K; preč. g. Ant. Plesničar 5 K; g. Donat Premrov 10 K.

Bog stotero povrni!

Za slovensko sirotišče oziroma za „kat. društvo detoljubov“ so darovali: P. n. gg. udje nekega društva kot kazen za izgovorjene ptujke 1 K 62 v, Ivan Košir 2 K, Josip Kosec 2, Terezija Spacapan 1 K, N. N. 20 K, Miha Šinigoj 1 K, Josip Lukežič 1 K.

Uprava „Prim. Lista“ je prejela za „Alojzijevešče“ 10 K, katere je daroval g. Josip Kosec, župnik v Kamnjah.

Dalje je prejela za „Šolski Dom“ 10 K, katere je daroval g. Josip Kosec, župnik, v Kamnjah, in 5 K, katere je daroval g. Košir Ivan, vikarij v Oblokah.

Nadaljni izkaz milodarov za pogorelece v Bovcu. — Podpisaneu došli so po priobčenem izkazu v „Prim. Listu“ od dne 8. oktobra 1903. še sledeči milodari: administracija „Slovenca“ 9 K 88 h; župnija Radovljica 10 K; vik. urad Vipolže 12 K; vikarija Pliskovica 12 K; vikarija Gorenje polje 7 K; župnija Dornberg 15 K; vikarija Fojana 10 K; neimovan 2 K; dekanat Devin (Brestovica in Doberdob) 14 K; župnija Sv. Lucija na Mostu 25 K 63 h; kuracija Nabrežina 23 K 50 h; kuracija Lokovec 25 K; župnija Logatec 20 K; župnija Čepovan 50 K (od teh dal g. prof. Berbuč 25 K); preč. knezo-nadškofjski ordinarijat od posameznih duhovnj. doposlanih 1000 K.

Dobrotljivi Bog povrni vsem blagim dobrotnikom tisočero!

Dekanijski urad Bovec,
19. januarja 1904.

Vidmar, dekan.

„L' Eco del Litorale“ piše v št. 8. dne 14. t. m.: „La Lega Nazionale“, ki je porok in branik naše olike (palladio di nostra civiltà), bo imela v nedeljo svoj letni občni zbor.... Dne 1. februarja zvečer pa bo, kakor vsako leto, maskerada s plesom (veglione) v edini namen, da se pomore tej naši patrijotični in kulturni družbi („Lega Naz.“). Ta maskerada je skupno s „Festa dei fiori“ edini žarek svetle luči v umirajočem pustnem času... Po prizadevanju „Lega Naz.“ odprejo na Čresu deško sirotišče in v kratkem pri sv. Jakobu (na kvarnerskih otokih) italijansko šolo (brava scuola italiana). Vse to je delo „Lega Naz.“

Tako „L' Eco del Litorale“.

Naj omenimo še kot kronisti, da je „L' Eco del Litorale“ prešel z novim letom v druge roke. Gospodar lista „Il Popolo“ je postal ob enem gospodar tudi lista „L' Eco del Litorale“.

Kot kronisti naj povemo še, da je „L' Eco del Litorale“ v svojih prvih letošnjih številkah pod sedanjim vodstvom obljubljala korenitega izboljšanja in korenite (radicale) premembe v listu. Pisali so tudi sv. očetu Piju X. ter ga prosili apostolskega blagoslova. Papaž Pij X. pa je v odgovoru izrazil željo, naj bi list kakor v preteklosti deloval za zmago katoliške stvari.

Brez vsake opazke!

Zopet so jednega preskrbeli. — Pod tem naslovom je priobčila „Soča“ v neki svoji številki vest, da je deželni odbor oddal razpisano mesto nadzornika na deželni trtnici, ki se ima napraviti, nekemu Giulianiju, ki je doma tam doli v kraljestvu, in sicer blizu Milana, ter dostavila, da „Gorica“ za to imenovanje dobro ve, da ga pa niti priobčiti neče, ker si ne upa ničesar reči Pajerju in ker ve, da sta na vseh takih rečeh skrivna slovenska deželna odbornika. — Kakor povsod, tako ne more „Soča“ tudi tukaj storiti od manje, da ne bi lagala. „Soča“ je namreč v tem pogledu v toliko lagala, ker je trdila, da smo mi dobro vedeli za omenjeno imenovanje. Povemo namreč „Soči“, da smo šele po nji izvedeli,

da je deželni odbor imenoval zgoraj omenjenega Giulianija za nadzornika deželne trtnice in da smo se šele potem o stvari informirali. Izvedeli smo pa, da je sicer res, da je deželni odbor imenoval Laha Giulianija za nadzornika na deželni trtnici, a izvedeli smo tudi, da je „Soča“ zopet lagala, ko je trdila, da sta na vsem tem kriva slovenska deželna odbornika, ko je vendar vsakemu znano, da imajo v goriskem deželnem odboru Italijani večino. Sicer pa je na predlog slovenskih odbornikov deželni odbor istočasno sklenil, da se imenuje na deželni trtnici tudi Slovenca, ki hode namenjen slovenski strani naše dežele, kakor je namenjen Lah Giulianij furlanski strani; in kose to zgodi, ustrezno bode Slovincem in Italijanom, in preskrbljena bodeta potemtakem dva in ne le jeden, a preskrbljena bodeta začasno, kajti vsprejemata se pogodbenim potom le na jedno leto.

Vpisovanje v družbo sv. Mohorja. — Kdor želi vpisati se v to prekoristno družbo, naj stori prej ko mogoče. Stare ude prosimo, naj ostanejo družbi zvesti in naj vplačajo udnino. V Gorici se vpisuje in vplačuje pri cerkveniku stolne cerkve g. Jožefu Čigonu.

Naprej in navzgor, ne nazaj in navzdol!

Krčme zaprte!! — Okrajno glavarstvo je opetovano vzkazalo, da se morajo pri krčmah stranišča tako popraviti, da odgovarjajo zdravstvenim zahtevam. Nekateri krčmarji so vbojali ter potrosili v to do 150 kron — drugi pa so se temu smijali, češ, čemu zavreči krone v stranišče. Te dni pa je prišel nov vzkaz od glavarstva, da se mora vsem krčmam odvzeti dovoljenje za krčmariti, ki niso popravile stranišč. Zato pa vidimo sedaj po občinah pri mnogih krčmah popravljeni stranišča. Mi mislimo, da bi bilo veliko boljše in bi bolj vstrezalo zdravstvenim in pravnim in gospodarskim potrebam prebivalstva, ako bi se vsaj polovica krčm zaprla za vedno. Kar stariši, cerkev in šola s trudom sezida, nam vže ena slaba krčma lahko podere. —

V Biljah so pokopali v ponedeljek Janeza Mozetiča Pojavnika, ki je dosegel 86 leto. Ž njim so pokopali zadnjega kmeta stare korenine z belo suknjo, rudečim jopičem in kratkimi hlačami. Dasi ni hodil nikamor v šolo, znal je brati in pisati, ter znal na pamet vse evangelije celega leta. V svoji visoki starosti je še čital in vtikal nit v šivanko brez očal. Ob času, ko se ni poznalo streljanja zoper točo, je stari Pojavnik streljal proti oblakom s staro puško in blagoslovljenim smodnikom. N. v m. p.

V Orehovljah je umrl v torek tamk. posestnik France pl. Batistič star 66 let. Ranjki je bil iz stare plemenite družine plem. Rottenfeld, a je ta naslov skoraj opustil. Iz te družine je bil monsignor Andrej de Battistig Rottenfeld, protonotarij apostolski, ki je umrl pred sto leti. N. v m. p. —

Šolska hranilnica — čebelica v Biljah dobro napreduje. Dasi so začeli šolski otroci vlagati še le meseca oktobra, vložili so vže nad sto kron. — Nekaj teh kron bi bilo šlo gotovo za kolače, a so sedaj prihranjene. Dal Bog, da bi i naši mladeniči in dekleta posnemali šolske otroke! Koliko kron se zapravi s plesom, z vinom in z nošo!!

Velika nesreča v Podbrdu. — Od tam nam pišejo: 16. t. m. pripetila se je tukaj velika nesreča, katera je vse pretresla. Andrej Lapanja, organist, je nevede, po naključju, ustrelil vraga, občespoštovanega in pridnega mladeniča Petra Torkar-ja, svojega prijatelja, cerkvenega pevca in krojača. V najlepših letih moral je ta svet zapustiti, sicer udan v voljo božjo in previden se sv. zakramenti za umirajoče. Pogreb je bil veličasten. — Z orožjem je pač treba previdno biti!

V bovškem dekanatu je bilo pretečeno leto rojenih 236, mrtvih 142, poročilo se je 47 parov.

Zmrznjenega so našli. — Dne 19. t. m. zjutraj našli so ljudje na cesti od Dvora proti Podturi zmrznjenega 60-letnega moža z Dvora. Ko so ga prinesli domov, bilo je še nekoliko življenja v njem. Jeli so ga drgniti po životu, med tem je izdihnil dušo.

18 svinj zgorelo. — Pri posestniku Ant. Rijavcu v Ozeljanu je v noči od četrta na petek nastal v svinjskem hlevu ogenj. V tem ognju je zgorelo 16 mladih in 2 stari svinji. Ogenj je nastal najbrže s petroljko.

Vtopila sta se v petek predpoludne blizu predilnice v Zdravščini Anton Gerini in Peter Puia iz Fare. Peljala sta se namreč v čolnu po Soči še z dvema drugima tovarišema, da bi opravljala svoj posel. Zaradi regulacije se zdaj namreč Soča meri in pri tem delu bila sta tudi omenjena dva nesrečneža. Soča je namreč te dni izvanredno narasla in je pri Zdravščini še precej deroča. Valovi so prevrnili čoln, dva sta se rešila s plavanjem, dočim sta skoraj omenjena dva ostala v Soči ter utonila.

Najdeno truplo. — Našli so te dni v nekem gozdu, nahajajočem se v občini Lokovec na Kanalskem, truplo nekega človeka. Polovica obraza mu je neka žival razjedla.

Tržaški mestni svet razpuščen. — Priloga uradnega dunajskega lista „Wiener Abendpost“ priobčila je v pondeljki svoji številki, da je s cesarskim odlokom od dne 14. t. m. razpuščen tržaški mestni zastop, ki je bil izvoljen v spomladi l. 1903. Povod ti odredbi dali so ti-le vzroki: Ne meneč se za mnoge ugovore proti volitvam, je tržaški mestni svet odobril volitev vsega starešinstva. Proti takemu sklepu bila je uložena pritožba na upravno sodišče, ki je ugodilo pritožbi in sicer z motivacijo, da so se že pri pripravih za volitve vršile nepostavnosti. V smislu obstoječih postav bi se bil moral tržaški mestni svet ozirati na razsodbo upravnega sodišča ter razpisati nove volitve. Tega pa mestni zastop ni storil, marveč je v svoji seji od 22. decembra 1903 vnovič sklenil, da so volitve popolnoma veljavne. V očigled takemu postopanju tržaškega mestnega sveta, s katerim se je postava kršila, ni preostajalo drugega, nego razpustiti mestni svet.

Zakaj so učitelji tako vneti za liberalno stranko? — To je neki c. kr. okr. šolski nadzornik na Kranjskem povedal: „Der Herrgott gibt nichts“. Tako je mislil že v mračnem srednjem veku marsikateri in se je s svojo krvjo hudiču zapisal. Te mračnjake posnema napredno slovensko učiteljstvo.

Socialni demokratje so imeli v Ljubljani shod. — Protestirali so proti dr. Šusteršiču, ki se bori za volilno pravico, Tavčarja so pa pustili lepo v miru. „Narod“ in „Grazer Tagblatt“ sta vsa zaljubljena v take socialne demokratje, katerih shod niti resolucije za volilno pravico ni sprejel. Pred ogroženjem kršč. socialcev je morala soc. demokratje braniti policija. „Grazer Tagblatt“ pravi, da so soc. demokratje še lani napovedovali liberalcem boj na nož, zato pa mora nad preobratom soc. demokratov naravnost strmeti. Ej, gospoda, nikar se ne delajte tako nevedne. Tako „Grazer Tagblatt“. Soc. demokratje so se dali pač pomazati! Ljudem, ki se tako prodajajo liberalcem, mora pošteno delavstvo obrniti hrbet.

Krasne dopisnice-razglednice je izdalo dijaško umetniško društvo „Vesna“ na Dunaju. Na ogled nam je poslanih šestero razglednic. Prva razglednica predstavlja mladenko z deviškim vencem, druga slovenskega junaka Črtomira, ko govori svojim vojakom besede: „Če pa nam smrt naklonijo bogovi, manj strašna noč je v črnem zemlje krilu ko so pod solncem sužni dnovi“, tretja mladenko z belim predpasnikom, četrta prizor, ki ga izraža narodna pesem: „Regiment po cesti gre, pa moj fantič zraven je, pa moj fantič se zmed vseh spozna, zelen, zelen pošelje 'ma!', peta mladenko se svileni pečo in šesta Slovenca, ki podaja Hrvat bratsko roko.

Te krasne razglednice se naročuje pri „dijaškem umetniškem društvu“ na Dunaju III. Rennweg N.o 1. Cena za 60 različnih razglednic je 4 K 20 v, za 600 pa 36 K.

Slov.-kat. izobraževalno društvo „Straža“ na Dunaju je imelo dne 17. t. m. prvi občni zbor, popoldne pa slovensko pridigo in litanije v cerkvi sv. Antona na Dunaju.

Odprto pismo!

Gospodu lekarju K. Germanu

v Belovaru (Hrvaško).

S pomočjo Vaše življenjske esence sem popolnoma ozdravel od moje dolgoletne bolezni. Pri tej priliki se Vam najradneje zahvaljujem in obveščam javno vse, da je Germanova življenjska esenca najbolje zdravila za želodčne bolezni in hemoroide (zlati žilo). Prosim še 6 steklenic za svojega prijatelja. Še spoštovanjem

Anton Gregorič,
c. kr. poštni poduradnik.

Trst, 11. decembra 1903.

Posestvo na prodaj v Dornbergu.

Imam posestvo: hlišo z 8 hrami, s kletjo, s podstrešjem, s hlevom in s shrambo za klajo ter več njiv zemlje. Vse je na prodaj za 3000 gl. ali 6000 K.

Miha Sinigoj,
Miren 221.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici

odlikovan z častno diplomo najvišjega priznanja jubilejne razstave na Dunaju l. 1898. in v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetinjo

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinerega, za nove maše in godove, kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporoča se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najljubšeje.

Sadjarsk in vinarsko društvo
za Brda v Gorici

Prodaja naravne in prstne
briske pridelke po zmernih
cenah.

Zaloga pristnih vin:

burgundeca, rizlinga, modre
frankinje in drugih.

DESERTNA VINA.

Sedež društva je:

Gorica, ulica Barzellini št. 20.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semenški
ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih
klobukov in toči v svoji krčmi prist
na domača vina ter postreže tudi
z jako ukusnimi jedili. Postrežba in
cene jako solidne.

Pokusite jih

in prepričali se bo-
dete, da so postale
'**Ilirske testenine**'
— ne vsled rekla-
me, temveč vsled
finega okusa, redil-
nosti in jednostav-
nepriprave priljub-
ljene v vseh slojih.
Pazite na napis:
Ilirske testenine.

Krojaška zadruga

Gorica, Gosposka ulica 7,

naznanja,

da prodaja oblačila za dame
in gospode, modne barhente,
in drugo manifakturno blago
posebno za bližajoči se zimski
čas, blago vseh kakovosti in
po najnižje mogočih konkurenč-
nih in stalnih cenah.

Vzorci najnovejše izbire se
na zahtevanje pošiljajo brezplač-
no in poštne prosto.

Zahvala.

Iskreno zahvalo izrekamo vsem za izkazano sočutje ob časi bo-
lezni in smrti

Anton-a Vouk-a.

Posebno dolžni se čutimo zahvaliti vse sorodnike, znanee, prija-
telje in sovašane za obilno spremstvo nepozabnega očeta, tasta, oziroma
starega očeta k zadnjemu počitku.

Osek, dne 18. januarja 1904.

Zalujoča družina.

Odlikovana l. 1903 s častno diplomo in zlato svetinjo

J. Kopac, svečar,

Gorica — ulica sv. Antona št. 7 — Gorica

Priporočam preč. cerkvenim predstojništvom ter p. n. slavnemu
občinstvu

čebelno-voščene sveče

Kg po K 4.90. Jamčim z 2000 K za pristnost.

Sveče za pogrebe in stranska razsvetljava po zelo nizki ceni.
Imam v zalogi kadilo, stenje in stekla za večno luč, med najboljših vrst.

Odlikovan trikrat s srebrno svetinjo in enkrat s sre-
služnim križcem in zlato kolajno v Rimu.

Po Gorici se splošno govori,

da je mleko iz črniške mlekarne, v ulici
Morelli hiš. šte. 5. najboljše.

Temu pa se ni čuditi! Mleko se vsak dan na pristnost preišče in
čim bi ga hotel kedo ponarediti ali posneti, se strogo kaznuje in
kaj iz društva izključiti. Tudi krave so pod strogim nadzorstvom
in mleko bolnih krav in onih, ki se ne dovolj snažijo, se ne spre-
jema. Tudi črniško seno je zelo fino in aromatično. Mlekarna v
Črničah ima samo moderne stroje za čiščenje, hlajenje in preva-
žanje mleka. Zato so v Gorici najboljše družine njeni stalni odje-
malci. Kedor ni poskušal še, naj se o mleku prepriča. Mleko
se pošilja na dom v zapečatenih steklenicah. Mlekarna je odprta:
od 6. do 12. predp. in od 2. do 7. pop.

!!POZOR!!

!!POZOR!!

Vsem, kateri bolehalo na želodcu in težki prebavi

daje gotovo pomoč in povrača izgubljeno zdravje

edino prava Germanova zdravilna življenska esenca

katera je nenadkriljivo sredstvo in deluje z največjim uspehom pri vseh želodčnih bo-
lezni, kakor: slaba prebava, pomanjkanje teka, želodčna oteklina, napihovanje,
p drigovanje, zgaga, zlatenica, omotica, glavobol, krč itd. Germanova življenska
esenca pomaga proti jetrnim in sleznim boleznim, proti hemeroidom, čisti pokvarjeno
kri in izločuje vse nečiste sokove iz krvi. Germanova življenska esenca odganja za-
ostale vetrove in neznosne gliste, a s tem, da povrača izgubljeni tek in voljo do jedi,
donaša mnogo k okrepitvi telesa. Germanova življenska esenca je pomagala že
več ljudem, kateri so jako veliko potrošili za razna zdravila brez uspeha, kateri se po-
moči več nadejali niso. Germanova življenska esenca se pripravlja iz blagodelujočih,
povsem neškodljivih rastlinskih sokov, je jako prijetnega, nekoliko grenkega okusa, tako
da ga lahko uživajo tudi občutljive osebe, ženske in otroci, kateri drugih zdravil ne mo-
rejo jemati. Cena steklenici 1 K 40 v, s pošto se ne pošilja manj nego 2 steklenici, za
spremnico in odpravo 40 v več, in to samo po povzetju ali če se znesek pošlje naprej.
Glavna zaloga, kamor naj se vse naročbe naslavlja

K. Germana lekarna, pri črnem orlu
v Belovaru, Hrvatsko.

V znak pristnosti ima vsak zavitek tiskano ime trdke: **Lekarna k
„črnem orlu“ K. Germana u Belovaru.** Zato zahtevaj izrecno pristno Germanovo
življensko esenco; ako pa ti se ponudi druga, za katero bi se trdilo, da je boljše ali
pa ravno tako dobra, je ne vzemi, temveč jo naroči po pošti, ako je tamkaj ne dobiš.

Sprejema

hranilne vloge

katero obrestuje po
4 1/2% polumesečno; ne-
vzdržane obrestipripis-
uje konec leta k glav-
nici. Rentni davek pla-
čuje posojilnica sama.

Posojila

udomlana osebnost kredit po
6% in na vknjižbo po 5 1/2%

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

Gorica, ulica Vetturini 9.

C. kr. poštnohranilnični konto N. 851.292.

Sprejema

nove člane

s glavnimi in opravi-
lnimi deleži. Glavni de-
leži po 200 K, opravični
po 2 K. Otvarja članom
tekoče račune, katere
obrestuje po dogovoru.

Uradne ure

vsak dan od 8. ure zjutraj
pa do 1. ure popoldne.